

الماس قیمتی

شیخ طریقت، امیر اہلسنت، بانی دعوت اسلامی، حضرت علامہ مولانا ابوبلال
 محمد الیاس عطاء قادری رضوی
 دامت برکاتہم
 العالیہ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
 آمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

الماس قیمتی

اگر شیطان به صد بهانه شمار از انجام دادن اعمال نیک غافل میگردد انداماسعی کنید تا این رساله را حتماً تا آخر بخوانید ان شاء الله عَزَّوَجَلَّ سود فراوان در دنیا و آخرت کسب خواهد نمود۔

فضیلت درود شریف

امام اہلسنت حضرت مولانا احمد رضا خان علیہ رحمۃ الرحمن در صفحہ ۱۲۲ ج، ۲۳ فتاویٰ رضویہ می نویسند۔ حضرت ابوالموہب رضی اللہ تعالیٰ عنہ می فرمودند: من رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ و سلم را در خواب دیدم کہ، حضور اقدس صلی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ و سلم بہ من ارشاد فرمودند: (در روز قیامت شما از صد ہزار انسان شفاعت میکنید) من عرض کردم یا رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ و سلم من چگونه بہ این مقام رسیدم؟ ارشاد فرمودند: بخاطر اینکه تو بر من درود می خواندی و ثوابش را مخصوصاً بر من نذر میکردی طریقتہ نذر ثواب اینست کہ در ہر گام خواندن در دل ارادہ نذر کردن را داشتہ باشی یا اینکه قبل و یا بعد از خواندن بزبان ہم بگویی کہ ثواب این درود شریف را بر روح پُر فتوح جناب رسالت مآب صلی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ و سلم نذر می نمایم۔

صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ

می گویند، بادشاهی بادوستانش از کنار باغی گذر میکردند، ناگهان دیدند که شخصی ازاد داخل باغ سنگریزه های کوچکی را بیرون پر تاب می کند ناگهان یکی از همان سنگریزه ها به جان بادشاه اصابت کرد بادشاه خدانش را دستور داد تا شخص مذکور را دستگیر نموده نزد او بیاورند؛ خادمان یک مرد ساده ای روستایی را حاضر نمودند، بادشاه پرسید؛ این سنگریزه ها را از کجا بدست آوردی؟ او باترس و هراس گفت؛ من از ویرانه ای میگذشتم که چشمم به این سنگریزه های زیبا افتاد من هم دامنم را از آنها پر کردم و بعد از گشت و گزار در این باغ داخل شدم و برای بدست آوردن میوه ها از این سنگریزه ها استفاده نمودم بادشاه گفت؛ آیا قیمت این سنگریزه ها را میدانی؟ او عرض کرد خیر؛ بادشاه گفت این سنگها در اصل الماس قیمتی بودند که تو از جهالت آنها را ضایع میکردی بنابراین شخص مذکور بسیار افسوس میکرد که اکنون آه و افسوس وی برایش سودی نداشت چونکه آن الماس های قیمتی را از دست داده بود،

لحظات زندگی الماس قیمتی اند

برادران عزیز اسلامی: همچنین لحظات زندگی ما نیز الماس قیمتی هستند، اگر ما آنها را بیفایده از دست بدیم پس جز حسرت و ندامت چیزی بدست نخواهد آمد،

خداوند انسان را برای یک مدت معین و هدف خاصی در این جهان فرستاده است

چنانچه در پاره ۱۸ آیه ۱۵ سوره مومنون ارشاد گردیده:

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿۱۵﴾

ترجمه کنز الایمان: آیا تصور میکنید که ما شما را بیفایده آفریدیم و شما بسوی ما برگردانیده نمی شوید؟

در خزاین العرفان تحت این آیه مبارکه تحریر گردیده: و آیاتاد در آخرت برای جزای اعمال دوباره بر ایجنه نمی شوید؟ بلکه شمار برای عبادت خلق کردیم تا عبادت را برای شما لازم گردانیم و در آخرت شایه سوی ما برگردید تا جزای اعمال تان را به شما بدیم، سبب خلقت موت و حیات را بیان فرموده در آیه ۲ سوره ملک پاره ۲۹ ارشاد گردیده:

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ اَيْتُكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ط

ترجمه کنز الایمان: آن ذاتی که موت و زندگی را پیدا نمود تا شمارا بپایزاید که در میان شما کار کدام یکی بهتر است۔

وقت زندگی کوتاه است

برادران عزیز اسلامی: علاوه ازین دو آیه مذکور بدر مقامات دیگری از قرآن نیز مقصد تخلیق انسانی یعنی هدف آفرینش او بیان گردیده است انسان در این دنیای فانی زمان مختصری را سپری می نماید که درین حیات مختصر او باید برای طویل ترین مدت جواب سوالات قبر و حساب و کتاب حشر آماده باشد، لهذا این وقت برای انسان بسیار با ارزش است، وقت مانند یک ماشین تیز رفتار است که فاصله زیادی را بدون توقف به سرعت طی میکند، روح هم زمانیکه از جسد انسان برون آید دوباره بر نمی گردد،

طوق (گردن بند) نفس (روح)

حضرت سیدنا حسن بصری رَحِمَهُ اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ میفرماید: بشنا بید که زندگی شامیزی نیست همین یک نفس کشیدن است و بس، این هم اگر متوقف شد دیگر اعمالی که بوسیله آن قرب الهی را کسب میکنید

منقطع میگردند، خداوند رحم بفرماید بر آن شخصی که لحظاتی از زندگی نصیبش گردید و برای بخشش از گناہانش چند قطره اشک از چشمانش جاری شد، بعد از ادای این کلمات آن بزرگوار رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰی عَلَیْهِه آیه ۸۴ سوره مریم را تلاوت فرمودند :

إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ﴿۸۴﴾

ترجمہ کنز الایمان: و ما حساب اور اکامل میکنیم،

جۃ الاسلام حضرت سیدنا امام محمد بن محمد غزالی عَلَیْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰی میفرمایند: در اینجا مراد از حساب، شمردن تعداد نفس ہا است (احیاء العلوم ج ۳ ص ۲۰۵ دار صادر بیروت)

یہ سانس کی مالا بس ٹوٹنے والی ہے غفلت سے مگردل کیوں بیدار نہیں ہوتا

معنی شعر اردو: اکنون این طوق (گردن بند) نفس شکستنی است پس چرا دل از خواب غفلت بیدار نمی گردد؟

اعلان روز

حضرت سیدنا امام بیہقی رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰی عَلَیْهِہ در (شُعَبُ الْاِیْمَان) حکایت میکند، ارشاد گرامیقد ر تاجدار مدینہ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم است: ہر روز وقتی کہ خورشید طلوع میکند همان روز خودش اعلام می کند اگر می خواہید امروز عمل نیکی را انجام دہید پس انجام دہید کہ بعد از امروز من دوبارہ بر نمیگردم۔

(شُعَبُ الْاِیْمَان ج ۳ ص ۳۸۶ حدیث ۳۴۰ دار الکتب العلمیہ بیروت)

وقتی کہ گذشت دوبارہ بدست نمی آید،

جناب یا مرحوم

برادران عزیز اسلامی: روزی از زندگی را کہ نصیب مان گردیدہ غنیمت بدانیم و تاملی توانیم کارہای خوب را در آن روز انجام دہیم کہ این برای ما بہترین فرصت است، زیرا معلوم نیست کہ فردا مردم ما را جناب صدا میزنند یا مرحوم، اگر ما در این فکر باشیم یا نباشیم، این یک حقیقت است کہ ما بہ سوی منزل مرگ خویش بسرعت روان ہستیم چنانچہ در آیہ ۶ سورہ انشقاق پارہ ۳۰ ارشاد میگرد:

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدًّا فَلَقِيهِ ۖ

ترجمہ کنز الایمان: ای انسان بیشک تو بسوی پروردگار خویش حتما رفتنی ہستی پس اورا ملاقات کن

مرتے جاتے ہیں ہزاروں آدمی عاقل و نادان آخر موت ہے

ترجمہ شعر اردو: ہزاران انسان می میرند و ازین جہان میروند عاقل باشند یا جاہل آخرش مرگ

است

موت ناگہان می آید

ای کسانی کہ زندگی خود را با کارہای بیہودہ سپری میکنید بیدار باشید کہ زندگی باچہ سرعتی میگذرد۔ بارہا این اتفاقات را دیدہ باشید کہ یک انسان خوش گذران ناگہان بہ چنگال موت می افتد و اکنون مادر مورد او چیزی نمی دانیم کہ در قبر بر اوچہ میگذرد البتہ نتیجہ حساب و کتاب زمان حیاتش بر خودش باز میگرد۔

کتنی بے اعتبار ہے دنیا موت کا انتظار ہے دنیا

گرچہ ظاہر میں صورت گل ہے پر حقیقت میں خار ہے دنیا

ترجمہ شعر اردو: این دنیا چقدر بی ارزش و در انتظار موت است اگرچہ ظاہر اماند گل نمایان می شود
اما در حقیقت این دنیا خار است و مانی دانیم

ای کسانی کہ درد نیامال را اندوخته و می اندیشید کہ یگانہ آرزوی حیاتی شما در اندوختن همین اموال است
برای آمادگی آخرت بشتابید تا مبادا بہ امید اینکه شب را با خواب خوش بگذرانید و صبح را ہی قبرستان شدہ
و در قبر تاریک گذاشتہ شوید، پس از خدا ترسید و از خواب غفلت بیدار شوید، خداوند در آیہ اول سورہ
انبیاء پارہ ۷ ارشاد میفرماید،

اِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴿٦١﴾

ترجمہ کنزالایمان: حساب انسان نزدیک و او در غفلت روگردان شدہ است،

ایک جھونکے میں ہے ادھر سے ادھر چارون کی بہار ہے دنیا

ترجمہ شعر اردو: در یک لحظہ انسان از این رو بہ آن رومی شود۔ این دنیا بہار چہار روزہ است،
بہشتیان نیز

افسوس میکنند!

برادران عزیز اسلامی: وقت با ارزش است ما باید قدر آن را بدانیم و بیہودہ این گوہر پر بہار از دست
ندہیم و بہ این حدیث شریف توجہ داشتہ باشیم کہ تاجدار مدینہ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ارشاد
میفرمایند: بہشتیان را افسوس هیچ چیز نیست بجز همان یک لحظہ ای کہ درد دنیا بدون ذکر اللہ
عَزَّوَجَلَّ گذشتہ است. (المجم الکبیر ج ۲۰ ص ۹۳-۹۴ حدیث ۷۲۷۷ ادار احیاء التراث العربی بیروت)

تراشیدن نوک قلم

حافظ ابن عساکر در **تبيين کذب المفترى** میفرمایند: عالم بزرگ و مشهور پنجمین صدی حضرت سیدنا سلیم رازی **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ** وقتی چیزی را تحریر می نمودند نوک قلمش به اتمام میرسید لحظه ای را که برای تراشیدن نوک قلم (پنسل) میگذشت اگرچه انجام دادن این کار یک عمل دینی بود باز هم به ذکر الله مصروف می شد تا مبادا این لحظه ای اندک نیز فقط بخاطر تراشیدن نوک قلم ضایع شود،

در بهشت درخت بکارید

: اگر به اهمیت و ارزش وقت متوجه باشید درک خواهید کرد که هنگام زندگی در این دنیا در یک ثانیه می توانید یک درخت در بهشت بکارید و روش کاشتن درخت در بهشت بسیار آسان است چنانچه با توجه به حدیث شریف ابن ماجه با ذکر یکی از این چهار کلمه ای مبارک می توانید درختی را در بهشت بکارید، کلمات مذکور اینها اند: ۱- (1) **سُبْحَنَ اللَّهُ** (2) **الْحَمْدُ لِلَّهِ** (3) **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** (4) **اللَّهُ أَكْبَرُ**.

(سنن ابن ماجه ج ۳ ص ۲۵۲ حدیث ۳۸۰۷ دار المعرفه بیروت)

فضیلت درود شریف

برادران عزیز اسلامی: ملاحظه فرمودید که کاشتن درخت در بهشت چقدر آسان است که با ذکر یکی از چهار کلمات فوق یک درخت و با ذکر تمام کلمات چهار گانه ای فوق چهار درخت در بهشت کاشته می شود، پس توجه باید داشت که وقت آنقدر با ارزش است که با اندک تکان دادن زبان در بهشت درخت کاشته می شود، ای کاش؛ بجای گفتن سخنان بیهوده مابه ورد **سبحان الله، سبحان الله** عادت نموده

درختان بیشاری در بہشت بکاریم بنا برین ماباید سعی و تلاش نمایم تا در ہنگام ایستادن، راہ رفتن، نشستن، غلتیدن و یا انجام دادن کارہای دیگر ذکر درود شریف را بر زبان جاری داشتہ باشیم کہ ثوابش را انتہای نیست، سر دار مدینہ **صَلَّى اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم** میفرمایند: کسی کہ بر من یکبار درود بخواند خداوند عَزَّوَجَلَّ بر او در رحمت نازل میفرماید، دہ گناہ معاف میکنند و دہ درجہ مرتبہ اش را بالا میبرد (سنن نسائی ص ۲۲۲ حدیث ۱۲۹۴۲ دار الکتب العلمیہ بیروت)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَی مُحَمَّد

بخطا باید داشت ؛ کہ ہنگام ذکر اوراد مقدسہ در حال غلطیدن، پایا باید جمع شوند، برادران عزیز اسلامی: کاش۔ قبل از سخن گفتن بہ وزن و اندازہ گفتار خویش متوجہ باشیم کہ در سخنان ما فایدہ ای دینی یا دنیوی وجود دارد یا خیر؟ اگر متوجہ شدیم کہ سخن ما بیہودہ است پس بجای آن، بخواندن درود شریف، یا ذکر اللہ اللہ نصیب ما گردد تا مخزن ثواب بدست آید یا سبحان اللہ، یا الحمد للہ یا لا الہ الا اللہ یا اللہ اکبر گفتہ سعادت درختکاری را در بہشت حاصل نمایم۔

ذکر و درود ہر گھڑی و روز باں رہے

میری فضول گوئی کی عادت نکال دو

ترجہ شعر اردو: خدا یا ذکر و درود را ہر لحظہ و روز با نام بگردان و عادت گفتار سخنان بیہودہ را از من دور بفرما

بہتر از شصت سال عبادت

اگر بخوانید بجای خواندن لحظاتی را بہ خاموشی بسر برید درین صورت ہم امکان کسب ثواب

وجود دارد۔ بدین ترتیب کہ بجای خیالات بہودہ اگر انسان در یاد خدا **عَزَّوَجَلَّ** یاد یاد مدینہ و شاہ مدینہ **صَلَّى اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم** فرورود یاد در تحصیل علم دین تفکر نماید یاد در فکر سختی های موت، تنہائی قبر و وحشت های آن و یا ہولناکی های محشر فرورود درین حالات ہم وقت ضایع نمی گردد، بلکہ ہر یک نفس کشیدن ہم انشاء اللہ **عَزَّوَجَلَّ** عبادت محسوب میشود، چنانچہ در جامع صغیر آمدہ کہ صاحب مدینہ **صَلَّى اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم** ارشاد میفرماید: یک ساعت در فکر آخرت بودن بہتر از ۶۰ سال عبادت است۔

(الجامع الصغیر للشیوٹی، ص ۳۷۵ حدیث ۸۹۷ دار الکتب العلمیہ بیروت)

ان کی یادوں میں کھوجائیے مصطفیٰ **صَلَّى اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم** کیجیے

پنج چیز را قبل از پنج چیز غنیمت دانستن

برادران عزیز اسلامی۔ و اتعاز زندگی بسیار مختصر است، لہذا وقت را غنیمت دانید کہ امید رسیدن بہ زمان آئندہ جز فریب چیز دیگری نخواہد بود زیر معلوم نیست کہ چند لمحہ بعد از زندہ ایم و یاد را آغوش مرگ قرار خواہیم گرفت، رحمت عالم، نور مجسم، شاہ بنی آدم **صَلَّى اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم** ارشاد میفرماید:

لَا تُعْتَمِدَنَّ حَمْسًا قَبْلَ حَمْسٍ: شَبَابَكَ قَبْلَ هَرَمِكَ وَصِحَّتَكَ قَبْلَ سَقَمِكَ وَغِنَاكَ قَبْلَ فَقْرِكَ وَفَرَاغَكَ قَبْلَ شُغْلِكَ وَحَيَاتَكَ قَبْلَ مَوْتِكَ

(المستدرک ج ۵ ص ۴۳۵ حدیث ۷۹۱ دار المعرفہ بیروت)

ترجمہ حدیث: پنج چیز را قبل از پنج چیز غنیمت شمارید، ۱۔ جوانی را قبل از پیری۔ ۲۔ تندرستی را قبل از مرضی، ۳۔ توانگری را قبل از تنگدستی، ۴۔ فراغت را قبل از مصروفیت، ۵۔ زندگی را قبل از موت،

غافل تجھے گھڑیاں یہ دیتا ہے منادی قدرت نے گھڑی عمر کی ایک اور گھٹادی

معنی شعر اردو؛ ای کسی که ساعت ها را درین دنیا به غفلت میگذرانی و بر تو از جانب قادر مختار (پروردگار) ندای شود که یک ساعت دیگر از عمرت نیز گذشت

دو نعمت

سید و تاجدار مدینه صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ارشاد می فرمایند: بسیاری از انسان ها در فریب دو نعمت بزرگ قرار دارند، ۱- تندرستی، ۲- فراغت، (صحیح بخاری ج ۴ ص ۲۲۲ حدیث ۷۴۱۲ دارال کتب العلمیه بیروت) برادران عزیز اسلامی؛ مسلماً قدر نعمت سلامتی را بیار می دانند و قدر زمان را کسی می داند که بسیار مصروف است و گرنه اشخاص بیکار و غافل چه می دانند که وقت را چه ارزشی خواهد بود، پس باید وقت را غنیمت شمرد و از سخنان بیهوده، کارهای بی فایده و دوستی های بی فایده پرهیزم،

حسن اسلام

در ترمذی شریف آمده که سرور کائنات صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ارشاد می فرمایند: یکی از خوبی های اسلامی انسان ترک امورات بی فایده است، (سنن ترمذی ج ۴ صفحه ۴۲ حدیث ۲۳۴۳ دارالفکر بیروت)

قدر دانی از لمحات ارزشمند

برادران عزیز اسلامی؛ ایام زندگی متشکل از چند ساعت و ساعت متشکل از لمحات است هر نفس کشیدن از زندگی مانند یک تکه ای الماس قیمتی است ای کاش؛ هر نفسی را که در زندگی نصیب ما میگردد قدر دانی کنیم تا هر نفس کشیدن ما میبوده نگذرد و در فردای قیامت باز دست دادن سرمایه ای نیکی ها اشک ندامت از چشمان ما جاری نگردد- کاش؛ حساب هر لحظه ای از زندگی را عادت خود بگردانیم که این لحظه را در کجا و برای چه کاری میگذرانیم، و متوجه باشیم که مبادا در روز قیامت با گذراندن اوقات زندگی در لهو و لعب حسرت و افسوس نماییم-

حکایات و ارشادات انسان های وقت شناس

1. امیرالمومنین حضرت مولای کاینات علی المرتضیٰ رضی الله تعالی عنہ می فرمایند: همین روزها صفحات زندگی شما اند پس آنها را با اعمال نیک زینت بخشید۔

2. حضرت سیدنا عبد الله ابن مسعود رضی الله تعالی عنہ می فرمایند: من در برابر آن روزی که در زندگی ام سپری شده بر هیچ چیزی اظهار ندامت نمی کنم، بجز آن روزی که بدون اعمال نیک ضایع شده باشد،

3. حضرت سیدنا عمر بن عبد العزیز رضی الله تعالی عنہ می فرمایند: روزهای را که در زندگی شما سپری می شوند از عمر شما کاسته می شود پس در انجام اعمال نیک چرستی می کنید؟ یکبار شخصی عرض کرد (یا امیرالمومنین؛ این کار را برای فردا بگذارید) ارشاد فرمودند: من کارهای روزانه را در یک روز به مشکل تکمیل مینمایم بنابراین اگر کار امروز را به فردا بگذارم پس کار دو روز را در یک روز چگونه میتوانم انجام دهم؟

آج کا کام کل پر مت ڈالو کل دوسرا کام ہوگا

معنی شعر اردو: کار امروز را بفر دالگذار که فردا کار دیگری هست،

4. حضرت سیدنا حسن بصری رحمته الله تعالی علیہ می فرمایند: ای انسان؛ تو مجموعه ای از ایام هستی و تئیکه یک روز سپری گردید پس باید بدانی که قسمتی از زندگی به پایان رسید (الطبقات الکبریٰ للناوینی ج ۱ ص ۲۵۹ و اصدار بیروت)

5. حضرت امام شافعی رحمۃ اللہ تعالیٰ عنہ می میفرماید: من تادمتی از حضور اہل اللہ فیضیاب شدم، از صحبت ایشان فرصت آموختن دو سخن مهم نصیبم گردید، ۱- وقت مانند شمشیر است، تو آنرا بوسیله ای اعمال نیک بشکن ورنہ او تو را بہ کارہای بیہودہ مشغول کردہ سرت را از تن جدا خواہد کرد، ۲- نفست را حفاظت کن اگر او را بہ کار نیک مشغول نساختی پس او تو را بہ کار بدی مشغول خواہد ساخت،

6. امام رازی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ میفرماید: بخدا قسم؛ لحظاتی را کہ برای صرف غذا از کارہای علمی بدور میمانم بخاطر آن بسیار ناراحت میباشم زیرا کہ وقت یک سرمایہ ای بسیار بزرگ و با ارزش است۔

عجب چیز احساس ہے زندگی کا

7. حافظ ابن حجر رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ در بارہ سیدنا شمس الدین اصبہانی رحمۃ اللہ علیہ عالم شافعی قرن ہشتم می فرماید: آنحضرت غذا بسیار کم می خوردند تا از بسیار رفتن برای رفع حاجت نجات یابد کہ مبادا وقت بیہودہ ضایع شود (الدر اکامنہ للعقلائی ج ۳ ص ۳۲۸ دار احیاء التراث العربی بیروت)

8. حضرت علامہ ذہبی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ در تذکرۃ الحفاظ در بارہ خطیب بغدادی تحریری فرماید: ایشان در موقع راہ رفتن ہم مطالعہ را جاری میداشتند تا کہ وقت رفت و آمد نیز بیہودہ نگذرد (تذکرۃ الحفاظ ج ۳ ص ۲۲۴ دار الکتب العلمیہ بیروت)

9. حضرت جنید بغدادی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ در حال نزع قرآن تلاوت می کردند از او پرسیدند)

درین حال هم تلاوت؟) ارشاد فرمودند؛ نامه اعمالم در حال بستن است لهذا باجمله اعمال نیک را

در آن پیشتر می نمایم۔ (صدی الخاطر لابن الجوزی ص ۲۷۷ مکتبه نزار مصطفی الباز)

برنامه زمان کاری را ترتیب دهید

برادران عزیز اسلامی: تامل کنید برنامه کاری روزانه برای خود ترتیب دهید، اول اینکه حتی الامکان بعد از نماز عشاء در انشای دو ساعت بخوابید، سعی نمایید که از نشستن در رستوران ها و مجالس شب نشینی با دوستان پرهیز پذیراگر زران وقت بدون مصالح دینی به شباسیاریان می رساند، تفسیر روح البیان در صفحه ۱۶۶ جلد ۴ قصه ای قوم لوط را چنین بیان می کند: یکی از اسباب تباہی قوم لوط این بود که در سرچارهای حامی نشستند و مردم را مورد مسخره و آزارشان قرار میدادند، برادران عزیز اسلامی؛ از قهر خدا بترسید و از محفل دوستان بظاہر خوب که غافل از یاد خدا و سبب دل آزاری دیگران می گردند توبه کنید، شب بعد از انجام دادن مصروفیت های دینی فوراً استراحت نمایید چرا که خوابیدن شب نسبت به خوابیدن روز بیشتر آرام بخش و تقاضای فطرت انسان است، چنانچه خداوند در پاره ۲۰ آیه ۷۳ سوره قصص ارشاد می فرماید:

وَمِنْ رَّحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَ

لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿۷۴﴾

ترجمه کنزالایمان: و او از مهربانی خود برای شما شب و روز را آفرید که در شب استراحت نمایید و در

روز فضل او را جستجو کنید (کسب معاش نمایید) و تا اینکه شامق را بپذیرید (شکر نعماتش را بجا آرید)۔

مفسر مشهور حکیم الامت مفتی احمد یار خان رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ در صفحہ ۲۲۹ نور العرفان تحت این آیہ کریمہ می فرماید: از این آیہ مبارکہ استنباط گردید کہ برای کسب معاش روز را و برای استراحت شب را انتخاب کردن بہتر است۔ در شب بدون عذر بیدار نشوید و در روز بیکار نباشید۔ اگر بنا بر عذر و یا مجبوری در روز بخوابید و در شب کار نمایید مشکلی نیست مثل ملازمتی کہ در شب کشیک می باشند و غیرہ۔۔۔

فضیلت صبح

برنامہ کاری ترتیب دادہ نوعیت و کیفیت کار را در نظر داشتن بہتر است مثلاً؛ برادر اسلامی ای کہ در شب زودتری خوابد و در وقت صبح تروتازہ می باشد لہذا برای امورات علمی وقت صبح بسیار مناسب است، این دعای تاجدار مدینہ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ را ترمذی نقل کردہ است؛ خدا یا: برای امت من در وقت صبح برکت عطا فرما (ترمذی ج ۳ ص ۷۷ حدیث ۱۲۱۷)

چنانچہ مفسر مشہور حکیم الامت حضرت مفتی احمد یار خان رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ این حدیث شریف می فرماید؛ یعنی (خدا یا: در تمام کارهای دینی و دنیوی امت من کہ صبح زود بہ انجام می رسانند مانند سفر، طلب علم، تجارت و غیرہ برکت عطا فرما) (مرآۃ المناجیح ج ۵ ص ۳۹۱)

سعی نمایید کہ برنامہ اوقات کاری شما از صبح کہ بیدار می شوید تا شب کہ می خوابید مرتب باشد؛ مثلاً: در فلان ساعت تہجد، مصروفیت علمی، نماز فجر با جماعت با تکبیر اولی در مسجد۔ ہمین ترتیب نمازهای دیگر نیز مانند؛ اشراق، چاشت، صبحانہ، کسب معاش، صرف نہار، امورات خانہ، مشاغل مغرب، صحبت های مفید، (اگر میسر نشد پس تنہائی بہر اتب بہتر است) ملاقات با برادران اسلامی در امورات دینی و ہمچنین در

موارد و ضروریات دیگر نیز بایستی برنامه ریزی معین داشته باشیم، کسی که باین برنامه کاری عادت ندارد ممکن هست در ابتدا با مشکلاتی روبرو شود اما وقتی عادت کرد آنگاه برکات آنرا احساس خواهد نمود

انشاء اللہ عَزَّوَجَلَّ،

دن لہو میں کھونا تجھے شب صبح تک سونا تجھے
شرم نبی خوف خدا یہ بھی نہیں وہ بھی نہیں
رزق خدا کھایا کیا فرمان حق ٹالا کیا
شکر کرم ترس جزا یہ بھی نہیں وہ بھی نہیں

برادران عزیز اسلامی: بیان را بہ اختتام رسانیدہ می خواہم فضایل سنن نبوی و سعادت بیان آداب سنت ہمارا کسب نمایم، تاجدار رسالت، شہنشاہ نبوت، شمع بزم ہدایت صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم می فرمایند:

کسی کہ با سنت من محبت دارد او با من محبت دارد و کسی کہ با من محبت نماید او در بہشت در کنار من است، (مشکوٰۃ المصابیح ج ۱ ص ۵۵ حدیث ۷۵ ادارالکتب العلمیہ بیروت)

سنت ہمارا راتج نمایید کار دین را ہم انجام دہید۔ نیکو کار و مسلمان مدنی باشید،

پانزدہ گل مدنی خواب و بیداری

1. قبل از خواب رخت خواب را خوب تکان دہید کہ اگر حشرات موزی وغیرہ در او باشد بردن شود،
2. قبل از خواب این دعا را بخوانید اَللّٰهُمَّ بِاَسْبَکِ اَمُوْتُ وَاَحْسَنِ خدایا بنام تو می رموزندہ می شوم، (یعنی می خوابم و بیدار می شوم) (بخاری ج ۳ ص ۱۹۷ حدیث ۷۳۲۵)

3. بعد از عصر خوابید که در آن خوف از دست دادن عقل است، ارشاد مصطفیٰ صلی الله تعالی علیه

وآلِهِ وَسَلَّمَ است: کسی که بعد از عصر خوابید و عقلش را از دست داد پس خودش را مقصر بداند، (مسند

ابن یعلیٰ ج ۴ حدیث ۳۸۹)

4. قیلوله ظهر (یعنی لحظه ای دراز کشیدن) مستحب است، (عالمگیری ج ۵ ص ۳۷۷) صدر الشریعه،

بدرالطریقہ حضرت علامہ مولانا مفتی محمد امجد علی اعظمی علیہ رحمۃ اللہ الوالی می فرمایند: غالباً این

برای کسانی است که در شب بیدار اند، در شب مصروف نماز خواندن و ذکر الهی می باشند یا مشغول

خواندن کتاب و مطالعه هستند زیرا کسالتی که در بیداری شب بوجود آمده بوسیله قیلوله از بین می

رود (بہار شریعت حصہ ۷ ص ۷۹ مکتبہ المدینہ)

5. در قسمت های اول روز و یائین مغرب و عشا خوابیدن مکروه است (عالمگیری ج ۵ ص ۳۷۷)

6. با طہارت خوابیدن مستحب است،

7. اول کمی بہ پہلوی راست دست راست را زیر رخسار گذاشته قبلہ رخ بخوابید بعد بہ پہلوی چپ

نیز بہمین ترتیب،

8. در ہنگام خواب، خوابیدن در قبر را بیاد بیاورید کہ در آنجا تنہا می خوابید و بجز اعمال کسی دیگری ہمراہ

شما نیست،

9. وقت خوابیدن بہ ذکر خدا مشغول شوید، تہلیل تسبیح و تحمید بخوانید یعنی (ذکر لا الہ الا اللہ، سبحان اللہ

والحمد للہ را وارد نمایند) تا آنکہ خواب بروید زیرا بہ ہر حالتی کہ انسان می خوابد بہمان حال بیداری

شود و به هر حالی که می میرد در روز قیامت بهمان حال زنده می شود، (البیضا)

10. بعد از بیداری این دعا را بخوانید "اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ اَحْيَا نَا بَعْدَ مَا اَمَاتَنَا وَ اَلَيْهِ النُّشُوْرُ"

(بخاری ج ۴ صفحه ۱۹۷ حدیث ۷۳۲۵) ترجمه: تمام تعریفات آن خدای راسخ و اوار است که ما را بعد از

مرگ زنده گردانید و بسوی اوست برگشت ما،

11. در همان لحظه ای که می خوابید اراده نمایید که من متقی و پرهیزگار می شوم و کسی را آزار ننمیدم

(فتاوی عالمگیری ج ۵ صفحه ۳۷۷)

12. چون پسر و دختر به عمر ده سالگی برسند باید از همدگر جدا بخوابند، همچنین پسری که به این عمر میرسد

با پسران هم عمر خود و یا با مردان بزرگتر از خود نباید بخوابند، (در مختار، رد المختار جلد ۹ ص ۷۹)

13. وقتی که زن و شوهر بر یک تخت خواب می خوابند بچه ای ده ساله را در کنار خویش ن خوابانند، پسر چون

در حد شہوت رسید پس در حکم مرد بحساب می آید (در مختار ج ۹ ص ۷۳۰)

14. وقتی از خواب بیداری شوید مسواک نمایید،

15. در شب بیدار شدن برای ادای تہجد سعادت بزرگی است، سید المبلغین، رحمۃ اللعالمین

صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ارشاد فرمودند: افضلترین نماز بعد از فرض نماز شب است،

(صحیح مسلم ص ۵۹۱ حدیث ۱۱۷۳)

انواع کتابها برای آموزش هزاران سنت مطبوعه مکتبه المدینہ (کتاب سنت ها و آداب آن که دارای

۱۲۰ صفحه می باشد آنرا اخذ نموده و بخوانید۔ بهترین وسیله برای آموزش سنت ها سفر کردن در قافله های مدنی، دعوت اسلامی با عاشقان رسول می باشد که مملو از سنت

هاست

این رساله را بخوانید و دیگران هم برسانید، در جلسات غم و سرور، اجتماعات، سالگرد وفات ربیبیانی های میلاد و غیره رسائل و کتب کوچک آراسته با گل های مدنی را که در مکتبه المدینه شایع شده اند تقسیم نموده کسب ثواب نمایید برای توزیع این رسالات بطور هدیه به مشتریان، رسالات مذکور در مغازه های خویش نیز بگذارید، همچنین بوسیله روزنامه فروشان یا بچه هادر هر خجانه ای از هم محلی های خود ماهانه کم از کم یک جلد رساله مملو از سنن و یا کتب پر از گل های مدنی را برسانید و با شعارهای دعوت به نیکی ها ثواب فراوان کسب نمایید،

فضایل سنت ها

الحمد لله در تنظیم بین المللی غیر سیاسی تبلیغ قرآن و سنت در ماحول مدنی دعوت اسلامی سنت ها بکثرت آموزش داده میشود، هر پنجشنبه شب بعد از نماز مغرب در اجتماع هفته وار مملو از سنت های دعوت اسلامی واقع در شهر شایع برای انجام عبادات و اذکار شب زنده داری یک آرزوی مدنی است، در قافله های مدنی عاشقان رسول برای تربیت سنت ها سفر نموده روزانه با فکر مدینه رساله ای انعامات مدنی را پر کنید و در طی ده روز اول هر ماه مدنی به سرپرست مربوطه خویش تحویل داده خود را برای انجام این عمل عادی سازید انشاء الله از برکات آن به پابندی سنت ها، پرهیز از گناهان و حفظ ایمان بیشتر متوجه خواهید شد، هر برادر اسلامی باید به این فکر باشد که من برای اصلاح خود و دیگران در دنیا سعی و تلاش نمایم، برای اصلاح خود به (انعامات مدنی) عمل و برای اصلاح دیگران در تمام جهان در (قافله های مدنی) سفر خواهم کرد،